

Pradžia > ... > Pinigai Ir Piniginiai Reikalavimai > Turto Apsaugos Priemonės Teikiant Reikalavimus ES
Šalyse Slovenia

Turto apsaugos priemonės teikiant reikalavimus ES šalyse

Turinį pateikė

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Slovėnija

1 Kokių rūšių priemonių esama?

Civilinių reikalavimų vykdymo ir užtikrinimo įstatyme (slov. *Zakon o izvršbi in zavarovanju*, ZIZ) nustatytos laikinosios ir apsaugos priemonės yra preliminarios ir laikinosios apsaugos priemonės.

Priverstinio reikalavimų užtikrinimo atveju numatyta galimybė taikyti (ilgesnį laikotarpį galiojančias) apsaugos priemones – ZIZ numatyta galimybė užtikrinti reikalavimą suvaržant nekilnojamąjį ar kilnojamąjį turtą arba dalininko teises. Kreditorius gali prašyti taikyti priverstinio reikalavimų užtikrinimo priemones tokia pat tvarka kaip ir įprasto vykdymo atveju, t. y. remdamasis vykdomuoju dokumentu, tačiau to negalima pasakyti apie preliminarias ir laikinąsias apsaugos priemones, kurios yra laikino pobūdžio priemonės ir prašymą dėl jų galima pateikti laikantis toliau nurodytų sąlygų.

2 Kokiomis sąlygomis tokios priemonės gali būti skiriamos?

Preliminarios apsaugos priemonės. Teismas taiko preliminarą apsaugos priemonę remdamasis šalies vidaus teismo arba kitos įstaigos sprendimu dėl piniginio reikalavimo, kuris dar nėra vykdytinas, jeigu kreditorius gali įrodyti tikėtiną riziką, kad priemonės nepritaikius reikalavimo nebus įmanoma įvykdyti arba jį įvykdyti bus daug sudėtingiau.

Laikinosios apsaugos priemonės yra terminuotos reikalavimų užtikrinimo priemonės, kuriomis siekiama išlaikyti esamą padėtį arba sukurti naują laikiną padėtį, kad būtų galima kreditoriaus reikalavimus veiksmingai įvykdyti vėliau (apsauginio pobūdžio priemonės) arba išvengti rimtų ir nuostolingų pasekmių ir smurto grėsmės (reguliavimo pobūdžio priemonės).

Pagal ZIZ laikinąsias apsaugos priemones galima suskirstyti į *priemones, skirtas piniginiams reikalavimams užtikrinti*, ir *priemones, skirtas nepiniginiam reikalavimams užtikrinti*.

Laikinąją apsaugos priemonę, skirtą piniginiam reikalavimui užtikrinti, teismas taiko, jeigu kreditorius gali įrodyti reikalavimo buvimo tikimybę arba tai, kad reikalavimas skolininko atžvilgiu atsiras ateityje, – šiuo atveju kreditorius privalo įrodyti tikėtiną riziką, kad, atsižvelgiant į skolininko galimybes perduoti, paslėpti arba kitaip panaudoti turtą, reikalavimo nebus įmanoma įvykdyti arba jį įvykdyti bus daug sudėtingiau.

Kreditorius neturi pareigos įrodyti, kad tokia rizika kyla, jeigu jis įrodo tikimybę, kad skolininkas dėl siūlomos priemonės patirtų tik nedidelę žalą. Rizika laikoma įrodyta, jeigu reikalavimas turi būti įvykdytas užsienyje, išskyrus atvejus, kai jis turi būti įvykdytas Europos Sąjungos valstybėje narėje.

Laikinąją apsaugos priemonę, skirtą nepiniginiam reikalavimui užtikrinti, teismas taiko, jeigu kreditorius gali įrodyti reikalavimo buvimo tikimybę arba tai, kad reikalavimas kreditoriui atsiras ateityje.

Kreditorius taip pat privalo įrodyti, kad tenkinama viena iš nurodytų sąlygų:

- yra rizika, kad reikalavimo nebus įmanoma įvykdyti arba jį įvykdyti bus daug sudėtingiau;
- apsaugos priemonė yra reikalinga siekiant užkirsti kelią prievartos panaudojimui arba išvengti nepataisomos žalos atsiradimo;
- skolininkas nepatirs žalingesnių pasekmių nei kreditorius, jeigu bylos nagrinėjimo metu paaiškės, kad nustatyta laikinoji apsaugos priemonė yra nepagrįsta.

2.1 Procedūra

Preliminarios apsaugos priemonės. Teismas, kuriam būtų teisingas priverstinis vykdymas dėl daikto, kurio apsaugą prašoma užtikrinti pateiktu prašymu, pagal teritorinio teisingumo taisykles gali priimti nutartį dėl prašymo užtikrinti reikalavimą ir taikyti preliminarią apsaugos priemonę, kuria būtų užtikrinamas pats reikalavimas.

Gavęs prašymą dėl preliminaros apsaugos priemonės ir išnagrinėjęs šios priemonės taikymo sąlygas, teismas priima nutartį, kurioje *inter alia* nurodo užtikrinamo reikalavimo sumą, įskaitant palūkanas ir išlaidas, nustatytą apsaugą ir terminą, kurį teismas leidžia ją taikyti. Preliminari apsaugos priemonė gali būti taikoma ne ilgiau nei 15 dienų nuo vykdymo sąlygų atsiradimo dienos.

Jeigu terminas, kurį teismas leido taikyti preliminarią apsaugos priemonę, pasibaigia prieš tai, kai nutartis, kuria remiantis buvo priimta preliminari apsaugos priemonė, tapo vykdytina, teismas kreditoriaus prašymu pratęsia apsaugos priemonės galiojimą, jeigu nepasikeitė šios apsaugos priemonės nustatymo metu galiojusios sąlygos.

Laikinosios apsaugos priemonės. Jeigu iškeliama civilinė arba kita teismo byla, nutartį priima teismas, kuriam teisinga iškelta byla. Jei prašymas užtikrinti reikalavimą taikant laikinąsias apsaugos priemones pateikiamas keliant bylą, kurioje teismas priima sprendimą vadovaudamasis specialiosiomis proceso teisės nuostatomis šeimos ir vaikų globos bylose, jurisdikciją jį spręsti turi kompetentingas apylinkės teismas. Jei prašymas užtikrinti reikalavimą taikant laikinąsias apsaugos priemones pateikiamas keliant bylą, grindžiamą įstatymu dėl smurto šeimoje, jurisdikciją jį spręsti turi kompetentingas apylinkės teismas. Jeigu civilinė arba kita teismo byla neiškeliama, teismas, kuriam teisinga nutartis dėl prašymo užtikrinti reikalavimą laikinosiomis apsaugos priemonėmis ir apsaugoti patį reikalavimą, yra teismas, kuris pagal teritorinio teisingumo taisykles galėtų priimti sprendimą dėl prašymo imtis vykdymo veiksmų.

Todėl tai reiškia, kad laikinųjų apsaugos priemonių taikymo šiose bylose teritorinis teisingumas nustatomas atsižvelgiant į užtikrinamo reikalavimo dalyką. Jeigu tai yra kilnojamasis turtas, sprendimą gali priimti vykdymo vietos, kurioje yra daiktai, arba skolininko nuolatinės arba laikinos gyvenamosios vietos teismas. Jeigu užtikrinti reikia piniginį reikalavimą, nematerialius vertybinius popierius arba kitą skolininko turtinę teisę, pagal teritorinio teisingumo taisykles paprastai sprendimą priimti gali skolininko nuolatinės gyvenamosios vietos arba registruotos buveinės vietos teismas. Jeigu dalykas, kurį reikia apsaugoti, yra partnerio akcijų įmonėje dalis, pagal teritorinio teisingumo taisykles spręsti galės įmonės registruotos buveinės vietos teismas. Jeigu apsaugoti reikia nekilnojamąjį turtą, pagal teritorinio teisingumo taisykles spręsti galės nekilnojamojo turto buvimo vietos teismas.

2.2 Pagrindinės sąlygos

Teismas taiko preliminarią apsaugos priemonę remdamasis šalies vidaus teismo arba kitos įstaigos sprendimu dėl piniginio reikalavimo, kuris dar nėra vykdytinas, jeigu kreditorius gali įrodyti tikėtiną riziką, kad priemonės nepritaikius reikalavimo nebus įmanoma įvykdyti arba jį įvykdyti bus daug sudėtingiau. Tokia rizika laikoma įrodyta, jeigu prašymas užtikrinti reikalavimą preliminaria apsaugos priemone yra pagrįstas kuriuo nors iš toliau nurodytų dokumentų:

- baudžiamojoje byloje priimtu teismo nuosprendžiu, kuriame patvirtintas nukentėjusios šalies turtinis reikalavimas ir dėl teismo nuosprendžio pateiktas prašymas iš naujo nagrinėti baudžiamąją bylą;
- teismo sprendimu, kuriuo remiantis vykdymo veiksmai turėtų būti atlikti užsienyje, išskyrus atvejus, kai jie turėtų būti atliekami Europos Sąjungos valstybėje narėje;
- teismo sprendimu dėl pripažinimo, kuris apskūstas (šiuo atveju teismas, taikydamas preliminarią apsaugos priemonę, skolininko prašymu gali nustatyti reikalavimo užtikrinimo sąlygą, pagal kurią kreditorius būtų įpareigotas pateikti užstatą padengti žalai, kurią dėl preliminaros apsaugos priemonės

galėtų patirti skolininkas);

- teisme arba administracinėje įstaigoje sudarytu susitarimu, kuris ginčijamas remiantis įstatyme nustatytais pagrindais (šiuo atveju teismas, taikydamas preliminarią apsaugos priemonę, skolininko prašymu gali nustatyti reikalavimo užtikrinimo sąlygą, pagal kurią kreditorius būtų įpareigotas pateikti užstatą padengti žalai, kurią dėl preliminarios apsaugos priemonės galėtų patirti skolininkas);
- notarinės formos dokumentu, kuris yra vykdomasis dokumentas dėl piniginių reikalavimų, kurio įvykdymo terminas dar nesuėjo.

Teismas, taikydamas preliminarią apsaugos priemonę, leidžia užtikrinti reikalavimą, susijusį su įstatyme numatyta išlaikymo, kurio dar nereikia mokėti, suma, kompensaciją už prarastą išlaikymą, kurį teikė miręs asmuo, ir kompensaciją už nuostolius, kurie atsirado dėl mažesnių pajamų netekus darbo arba sumažėjus gebėjimui dirbti arba jo netekus; šiuo atveju teismas atsižvelgia tik į tas sumas, kurias priklausytų mokėti vienus metus.

Šiais atvejais daroma prielaida, kad rizika įrodyta, jeigu skolininkui jau buvo pateiktas prašymas dėl mokėtinos sumos susigrąžinimo reikalavimo įvykdymo arba jeigu tokį reikalavimą siūloma įvykdyti.

Teismas laikinąją apsaugos priemonę, skirtą piniginiam reikalavimui užtikrinti, taiko laikydamasis šių sąlygų: jeigu kreditorius gali įrodyti reikalavimo buvimo tikimybę arba tai, kad reikalavimas kreditoriui atsirado ateityje, ir jeigu kreditorius įrodo tikėtiną riziką, kad, atsižvelgiant į skolininko galimybes perduoti, paslėpti arba kitaip panaudoti turtą, reikalavimo nebus įmanoma įvykdyti arba jį įvykdyti bus daug sudėtingiau (subjektyvi rizika).

Teismas laikinąją apsaugos priemonę, skirtą nepiniginiam reikalavimui užtikrinti, taiko laikydamasis šių sąlygų: jeigu kreditorius gali įrodyti reikalavimo buvimo tikimybę arba tai, kad reikalavimas kreditoriui atsirado ateityje, ir jeigu kreditorius įrodo tikimybę, kad bus tenkinama viena iš toliau nurodytų būtinų sąlygų: rizika, kad reikalavimo nebus įmanoma įvykdyti arba jį įvykdyti bus daug sudėtingiau (objektyvi rizika), kad priemonė yra reikalinga siekiant užkirsti kelią prievartos naudojimui arba panaikinti nepataisomos žalos atsiradimo galimybę, ir skolininkas nepatirs žalingesnių pasekmių nei kreditorius, jeigu bylos nagrinėjimo metu paaiškės, kad nustatyta laikinoji apsaugos priemonė yra nepagrįsta.

Abiem atvejais (laikinosios apsaugos priemonės, skirtos piniginiam reikalavimui apsaugoti, ir laikinosios apsaugos priemonės, skirtos nepiniginiam reikalavimui apsaugoti) kreditorius nėra įpareigotas įrodyti, kad minėta rizika yra, jeigu įrodo tikimybę, kad skolininkas dėl siūlomos priemonės patirtų tik nedidelę žalą. Abiem atvejais rizika turi būti laikoma įrodyta, jeigu reikalavimas turi būti įvykdytas užsienyje, išskyrus atvejus, kai jis turi būti įvykdytas Europos Sąjungos valstybėje narėje.

3 Tokių priemonių dalykas ir pobūdis

3.1 Kokių rūšių turtui šios priemonės gali būti taikomos?

Preliminarios arba laikinosios apsaugos priemonės gali būti taikomos bet kokiam skolininko turtui, pvz., banko sąskaitose esančioms piniginiams lėšoms, kilnojamajam turtui, registruotoms transporto priemonėms, nekilnojamajam turtui ir bet kokioms turtinėms teisėms, jeigu tai nėra daiktai, dėl kurių negalima atlikti vykdomo veiksmų pagal įstatymą arba nėra jokios teisėtai apribotos teisės atlikti vykdomo veiksmus dėl daiktų (pvz., daiktų, kurie nėra civilinės apyvartos objektai, mineralinių turtų, daiktų, kurių skolininkui reikia viešajai paslaugai teikti, ir t. t.).

3.2 Koks yra tokių priemonių poveikis?

Preliminarios apsaugos priemonės. Teismas gali taikyti šias konkrečias preliminarias apsaugos priemones: areštuoti kilnojamąjį turtą ir įregistruoti areštą registre, jeigu toks yra; areštuoti piniginius reikalavimus arba reikalavimus perduoti daiktus; areštuoti kitas nuosavybės arba turtines teises; areštuoti skolininko piniginius reikalavimus į mokėjimo įstaigos sąskaitą; įmonių registre atlikti įrašą dėl įmonės dalyvio turimų įmonės akcijų arešto arba centriniame nematerialių vertybinių popierių registre atlikti įrašą dėl nematerialių vertybinių popierių arešto; atlikti įrašą dėl laikino skolininko nekilnojamojo turto arba su šiuo nekilnojamoju turtu susijusios teisės įkeitimo.

Teismas gali leisti perduoti areštuotus kilnojamuosius daiktus, jeigu jie suges arba jeigu kyla rizika, kad jų būklė iš esmės pablogės, o areštuoti daiktai gali būti perduodami laikantis ZIZ nuostatų, reglamentuojančių vykdomo

veiksmus, susijusius su kilnojamuoju turtu.

Jeigu teismas areštuoja reikalavimą taikydamas preliminarią apsaugos priemonę, jis gali kreditoriaus arba skolininko prašymu leisti reikalavimą, kuriam nustatytas draudimas, perduoti kreditoriui išieškojimo tikslais, jeigu kyla rizika, kad dėl vėlavimo reikalavimo nebus įmanoma patenkinti arba kad bus prarasta teisė pareikšti regresinį reikalavimą trečiajai šaliai.

Sumą, gautą pardavus daiktus arba patenkinus reikalavimą, teismas saugo tol, kol nustoja galioti preliminari apsaugos priemonė arba kreditorius pateikia prašymą dėl vykdymo, tačiau ne ilgiau nei 30 dienų nuo tos dienos, kurią reikalavimas tampa vykdytinas.

Laikinosios apsaugos priemonės. *Laikinosios apsaugos priemonės, skirtos piniginiams reikalavimams užtikrinti*, yra visos priemonės, kurias taikant galima pasiekti su reikalavimo užtikrinimu susijusį tikslą ir kurios, atsižvelgiant į jomis siekiamą tikslą, gali būti tik apsauginio pobūdžio. Įstatyme pateikiamas šių rūšių laikinųjų apsaugos priemonių, kuriomis užtikrinami piniginiai reikalavimai, pavyzdinis sąrašas: draudimas skolininkui laisvai naudotis kilnojamuoju turtu ir tokio turto saugojimas; draudimas skolininkui perduoti arba įkeisti savo nekilnojamąjį turtą arba jo naudai įregistruotas *daiktines* teises į nekilnojamąjį turtą, įrašant šį draudimą žemės registre; draudimas skolininko skolininkui patenkinti skolininko piniginius reikalavimus arba perduoti skolininkui turtą ir draudimas skolininkui gauti turtą, išieškoti piniginius reikalavimus arba laisvai naudotis šiuo turtu ir reikalavimais; nurodymas mokėjimo sandorių įstaigai atsisakyti vykdyti mokėjimą iš skolininko sąskaitos skolininkui arba kitam asmeniui dėl sumos, kuriai taikoma preliminari apsaugos priemonė.

Laikinosiomis apsaugos priemonėmis, skirtomis nepiniginiams reikalavimams užtikrinti, taip pat gali būti visos priemonės, kurias taikant galima pasiekti su reikalavimo užtikrinimu susijusį tikslą ir kurios, atsižvelgiant į jomis siekiamą tikslą, gali būti tik apsauginio pobūdžio. Įstatyme pateikiamas šių rūšių laikinųjų apsaugos priemonių, kuriomis užtikrinami piniginiai reikalavimai, pavyzdinis sąrašas: draudimas perduoti arba įkeisti reikalavime nurodytą kilnojamąjį turtą ir nurodymas saugoti tokį turtą; draudimas skolininkui perduoti arba įkeisti nekilnojamąjį turtą, kai toks draudimas įrašomas į žemės registrą; draudimas skolininkui atlikti bet kokius veiksmus, kurie galėtų padaryti žalą kreditoriui, arba draudimas skolininkui kaip nors pakeisti reikalavime nurodytą turtą ir baudos už tokio draudimo pažeidimą numatymas; draudimas skolininko skolininkui perduoti skolininkui reikalavime nurodytą turtą; kompensacijos už prarastą darbo užmokestį darbuotojui mokėjimas, kol vyksta ginčas dėl atleidimo iš darbo teisėtumo, kai tokia kompensacija yra būtina tam, kad darbuotojas galėtų išlaikyti save ir kitus asmenis, kuriuos jis turi pareigą išlaikyti.

Kai nutartis dėl laikinosios apsaugos priemonės priimama civilinėje arba kitoje byloje, ji turi vykdytino sprendimo galią; ja galima daryti įtaką tik skolininko, o ne kurios nors trečiosios šalies, interesų sričiai. Todėl taikant laikinąją apsaugos priemonę negalima įkeisti daikto, kuris turi būti apsaugotas.

Todėl, pvz., tais atvejais, kai laikinąją apsaugos priemonę skolininkui draudžiama laisvai naudotis daiktu, kuris turi būti apsaugotas, tai neužkerta kelio kitam asmeniui imtis teisinių veiksmų dėl to daikto (pvz., vykdomojoje byloje). Jeigu skolininkas nesutinka su šios rūšies laikinąją apsaugos priemonę, vienintelė pasekmė yra tai, kad kreditorius pagal bendrąsias prievolių teisės taisykles turi teisę ginčyti jiems žalą sukėlusius teisinius veiksmus. Tokiais atvejais asmenys, įsigyjantys turtą, kuriuo skolininkas negali laisvai naudotis, apsaugomi, jeigu jie veikė sąžiningai (jie nežinojo ir negalėjo žinoti, kad toks veiksmas sukėlė žalą kreditoriui). Jeigu turtą įsigyjantis asmuo veikė nesąžiningai, teisinis veiksmas nustoja galioti tik kreditoriaus (ieškovo) atžvilgiu ir tiek, kiek to reikia kreditoriaus reikalavimui patenkinti.

Jeigu skolininkas pažeidžia laikinąją apsaugos priemonę, jis gali būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn už nusikalstamą veiką, kuria pažeidžiamos kitų asmenų teisės. Vykdomo veiksmus atliekantis teismas taip pat gali skirti baudą skolininkui, kuris pažeidžia laikinąją apsaugos priemonę, o skolininkas turi teisę reikalauti, kad kreditorius sumokėtų kompensaciją už žalą, kurią jis patyrė dėl nepagrįstos laikinosios apsaugos priemonės, kurios kreditorius neturėjo teisės taikyti.

Taikant laikinąją apsaugos priemonę taip pat gali būti nustatytas draudimas skolininko skolininkui atlikti mokėjimus (pvz., banke); šiuo atveju draudimas įsigalioja nuo to momento, kai yra įteikiamas skolininko skolininkui. Gavęs pranešimą apie draudimą, skolininko skolininkas nebegali faktiškai vykdyti prievolių skolininkui ir taip pat gali būti laikomas atsakingu už kompensacijos mokėjimą kreditoriui. Byloje dėl laikinosios apsaugos priemonės taikymo bankas informaciją apie sandoriams naudojamas sąskaitas ir jų numerius arba kitus skolininko reikalavimus į šias sąskaitas gali atskleisti tik teismo prašymu; informacija apie juridinių asmenų einamųjų sąskaitų numerius ir tai, ar šios sąskaitos yra įšaldytos, visuomenei vis tiek yra prieinama Slovėnijos

Respublikos viešų teisinių įrašų ir susijusių paslaugų agentūros svetainėje (slov. *Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve*).

3.3 Kiek laiko tokios priemonės galioja?

Teismo priimamoje nutartyje dėl preliminarios apsaugos priemonės *būtina, inter alia*, nurodyti užtikrinamo reikalavimo sumą, įskaitant palūkanas ir išlaidas, nustatytą apsaugą ir terminą, kurį teismas leidžia ją taikyti; be to, preliminari apsaugos priemonė gali būti taikoma *ne ilgiau nei 15 dienų nuo vykdymo sąlygų atsiradimo dienos*.

Laikinosios apsaugos priemonės galiojimo terminas įstatyme nėra nustatytas; jį nustato teismas, priimdamas nutartį dėl laikinosios apsaugos priemonės. Jeigu priemonė taikoma prieš pareiškiant ieškinį arba prasidedant kitai procedūrai arba jeigu priemonė taikoma siekiant užtikrinti dar neatsiradusį reikalavimą, teismas nustato terminą, per kurį kreditorius turi pradėti procedūrą arba pareikšti ieškinį. Jeigu kreditorius iki šio termino nepareiškia ieškinio arba nepradeda procedūros, teismas bylą sustabdo. Laikinosios apsaugos priemonės galioja iki tos dienos, kurią paskelbiamas teismo sprendimas, susijęs su ginču, kuriame buvo taikomos šios priemonės.

4 Ar yra galimybė priemonę apskūsti?

Skolininkas per aštuonias dienas nuo nutarties įteikimo dienos gali pateikti prieštaravimą dėl nutarties taikyti preliminarią arba laikinąją apsaugos priemonę. Prieštaravimą reikia pateikti nutartį dėl laikinosios arba apsaugos priemonės priėmusiame teisme; tuomet šis teismas priima sprendimą dėl paties prieštaravimo.

Skolininkas arba kreditorius gali paduoti skundą dėl teismo sprendimo dėl prieštaravimo ir dėl sprendimo, kuriuo atmetamas prašymas taikyti laikinąją apsaugos priemonę; tai jis turi padaryti per aštuonias dienas nuo sprendimo įteikimo teisme, kuriame buvo priimtas sprendimas. Šį skundą nagrinėja antrosios instancijos teismas. Pateikus prieštaravimą arba padavus skundą bylos nagrinėjimas paprastai nestabdomas.

Susijusios nuorodos

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

<https://www.uradni-list.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

<http://www.ajpes.si/>

■ Paskutinis naujinimas: 09/01/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.